

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان میناب

چگونه توانستیم یادگیری تعدادی از دانش آموزان پایه ششم ابتدایی دبستان منظریه در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در درس فارسی، مهارت روان خوانی را افزایش دهیم؟

محمد خدادادی گیو

دانشجوکارشناسی علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید باهنر بیرجند، بیرجند، ایران

Email:(mohammad788teacher@gmail.com)

چکیده

مهارت روان خوانی یکی از مهارت های ضروری و اساسی برای دانش آموزان در دوران تحصیل می باشد که یادگیری و پرورش آن فقط مختص به درس فارسی نمی شود و عدم توجه به آن به خصوص در دوره ابتدایی اثرات نامطلوب فراوانی را در سایر دروس و در نهایت در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به همراه خواهد داشت. در اولین سال تدریس، یکی از مهم ترین مشکلاتی که در دانش آموزان توجه من را به خود جلب کرده بود، ضعف دانش آموزان پایه ششم ابتدایی در مهارت روان خوانی بود. آن ها توانایی درک مطلب بسیار ضعیفی داشتند و سرعت مطالعه آن ها نیز بسیار کند بود و مطالب را با مکث های فراوان می خواندند. تمام این مشکلات ناشی از ضعف در مهارت روان خوانی می باشد، چرا که روان خوانی پیش نیاز اصلی درک خواندن می باشد. پس از بررسی تحقیقات و مطالعه منابع مختلف در رابطه باموضوع اقدام پژوهی از طریق مشاهده، آزمون سرعت مطالعه و درک مطلب، آزمون شفاهی روان خوانی درس فارسی، آزمون کیفی درس ریاضی (برای اثبات اثر بخشی مهارت روان خوانی در سایر دروس) و اجرای پرسش نامه والدین، مشورت با همکاران و معاون آموزشی مدرسه شروع به جمع آوری شواهد و گردآوری اطلاعات کردم. نتایج نشان دهنده ضعف مهارت روان خوانی دانش آموزان بود که بیشترین اثرات نامطلوب ناشی از ضعف این مهارت در درک مطلب و سرعت مطالعه دانش آموزان به شدت خلل و آسیب ایجاد کرده بود. پس از مشورت با معاون آموزشی و مصاحبه با روانشناس آموزشی و متخصص چشم، راه حل های مناسب برای حل مشکلات دانش آموزان را انتخاب و بررسی کردم. طی ۵ ماه به اجرای این راه حل ها و تمرینات آن پرداختم. این راه حل ها به اختصار شامل: ۱. کنترل پرسش های چشمی دانش آموزان، ۲. کنترل برگشت به عقب در هنگام خواندن، ۳. حذف تلفظ و لب خوانی، ۴. افزایش میدان دید، ۵. جا به جایی ساعت درس فارسی، ۶. برگزاری مسابقه کتاب خوانی، ۷. افزایش دقت و تمرکز، ۸. تقویت تصویر سازی ذهنی. پس از گذشت ۵ ماه از اجرای این راه حل ها تغییرات قابل توجهی در عملکرد دانش آموزان در مهارت روان خوانی ایجاد شد. افزایش میزان درک مطلب، افزایش سرعت مطالعه، توانایی ترسیم نقشه ذهنی، پیشرفت تحصیلی در سایر دروس از نتایج عمده اجرای راه حل ها در این اقدام پژوهی بود.

کلید واژه ها: مهارت روان خوانی، فارسی، درک مطلب، سرعت مطالعه

مقدمه

درس فارسی یکی از اثربخش ترین و کارآمدترین مواد درسی می باشد چراکه آینه فرهنگ و هویت ملی ما ایرانیان است. درس فارسی در دوره ابتدایی علاوه بر آموزش زبان رسمی کشور به دانش آموزان، منبع آموزش فرهنگ ملی است که شامل هنجارها، ارزش ها و باورهای جامعه می شود (ضرغامیان، ۱۳۸۳).

زبان فارسی کلید فهم متون گوناگون درسی و غیر درسی و ابزار مهم برقراری ارتباط با دیگران است. هرایرانی باهرگوش محلی و منطقه ای خاص خود، از طریق زبان فارسی برای حفظ هویت و ملیت خود می کوشد. قرن هاست برای همه ایرانیان، از هر قوم و قبیله ای، مسلم شده است که برای موفقیت در امور زندگی، باید ضمن پاسداری و احترام به زبان مادری، برای یادگیری و تسلط بر آن کوشید (صافی، ۱۳۸۶).